

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dok. nummer 23/17343-1

Deres referanse:

Vår dato: 01.09.2023

Vår referanse: Ane Marte Rasmussen

Innspill til regjeringens nye strategi for forskning, utvikling og innovasjon i næringslivet

Universitetet i Sørøst-Norge (USN) viser til Kunnskapsdepartementet (KD) og Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) invitasjon til å komme med innspill til arbeidet med å styrke forskning, utvikling og innovasjon (FoUI) i næringslivet. Våre innspill er basert på erfaringer vi har høstet som flercampusuniversitet og samarbeidet med offentlig og privat sektor for å styrke kunnskap- og kompetansebasert regional samfunnsutvikling og verdiskaping. Vi viser også til USN sitt innspill til arbeidet med stortingsmeldingen om forskningssystemet.

Hva muliggjør/begrenser næringslivets investering i forskning og utvikling i Norge?

Økonomi/lønnsomhet

Offentlige støtteordninger bidrar til å redusere risiko og øke investeringsviljen i FoUI i næringslivet. FOUI-arbeid gir bedriften et konkurransefortrinn og ny kunnskap som kan brukes i utvikling av bedriften. De næringsrettede virkemidlene for FOUI i Forskningsrådet bør styrkes, samt videreutvikles slik at de i enda større grad bidrar til en kunnskapsutvikling i næringslivet som kan realisere det grønne skiftet og bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling i hele landet.

USN støtter etablering av en stiftelse/ fond med betydelig kapital, hvor forventning til avkastning kan innfri ambisjonen.

Kultur

Det er behov for å skape en kultur i næringslivet for å bruke forskning for å utvikle og omstille virksomheter. Det trengs FoU-kompetanse i virksomhetene for å forstå nytten av å investere tid og midler i forskning. Fra universitets- og høyskolesektoren må FOUI- innsatsen mot næringsrelevante problemstillinger styrkes betydelig gjennom både tydeligere prioriteringer og styrket finansiering. Ved å øke aktiviteter som fremmer mobilitet mellom næringslivet og UH, vil kunnskapen om, erfaring fra, behovet for og nytten av forskning øke.

Politikk

Mangel på politisk vilje til investering i FoU-samarbeidsprosjekter med næringslivet begrenser omstillingstakten i Norge. Videre må det investeres mer i helhetlige satsinger som bringer kunnskap til marked gjennom ulike faser i TRL-skalaen.

Det bør etableres langsiktig finansieringsramme, for.eks. fond/stiltelse. Dette forutsetter et mer sømløst samarbeid mellom virkemiddelaktørene, ref. Pilot Helse og Grønn plattform.

Loverk og reguleringer

Det bør legges til rette for at statlige etater og regulatoriske myndigheter i større grad deltar i samarbeidsprosjekter med næringslivet. Forsknings samarbeid i tidlig fase kan redusere risiko for regulatoriske hindringer og forsinkelser i kommersialiseringsprosessen.

Samspill og mobilitet mellom aktører»

Universitetet har erfaring med at Regionalt forskningsfond stimulerer til samarbeid med næringslivet og andre samfunnsaktører. Klynger og nettverk fremmer også forskningssamarbeid med næringslivet, og støtteordninger knyttet til disse er derfor effektive virkemidler (se ytterligere omtale under neste punkt).

Ordringen med nærings-phd kan styrkes. Det kan blant annet gjøres ved å styrke arbeidslivsintegreerte Ph.d.-program og forskerskoler, som for eksempel den nasjonale forskerskolen Complex systems, hvor både forskningsproblemstillinger og kandidater i hovedsak kommer fra næringslivet. Veiledere kommer både fra næringslivet og akademi. Dette kan øke omfanget av forskning i innovasjonsarbeid.

Det vil være fordelaktig å øke samarbeidet mellom virkemiddelapparatets aktører ytterligere. Det bør legges til rette for samhandling og oppfølgingen av enkeltbedrifter i ulike faser, for eksempel gjennom en mentor.

Kompetansemeglere i Forregions kompetansemeglertjeneste er en brobygger mellom primært forskningsumodne bedrifter og forskningsinstitusjoner. Det er et behov for kompetansemeglertjenesten også for mer forskningserfarne bedrifter, og er mulig å løse ved å utvide rollen til dagens kompetansemeglere (mentor).

For å få næringslivet til å forske mer, er det behov for tettere samarbeid og tydeligere arbeidsdeling mellom virkemiddelaktører. Det er i dag et kunstig skille mellom innovasjon og forskning i virkemiddelapparatet. For å få fart i omstillingsarbeidet bør samspillet og synergieffekter mellom Innovasjon Norge og Forskningsrådet styrkes ytterligere (i tråd med virkemiddelapparat gjennomgang 2.0). Det burde være en felles digital inngang til ulike støtteordninger for regional innovasjon.

Hvordan treffer dagens rammebetingelser og virkemidler ambisjonen om å øke FoU i næringslivet?

Dagens virkemidler gjennom Regionale forskningsfond står sentralt i å stimulere til forskning og innovasjon i regionalt næringsliv. Finansieringen av Regionale forskningsfond og midler som lyses ut gjennom denne ordningen bør økes vesentlig, og ordningen bør utvikles i tråd med anbefalingene i NIFU-step sin rapport ([rapport 45-2013](#)) og effektstudiet gjennomført av Oxford Research ([rapport 2021/08](#)). RFF mobiliserer til grønne forskningsprosjekter mellom forskningsmiljøer og små og mellomstore bedrifter, og styrker på den måten omstillingsarbeidet i næringslivet.

Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning gir overordnede regionale føringer for hvilke tematiske områder som skal prioriteres, men det er store regionale forskjeller mht næringslivs- og samfunnsutfordringer. Det er derfor behov for regionale tilpassinger, for å treffe det regionale næringslivets behov/potensiale. Samordningen av aktører på regionalt nivå er bedre enn på nasjonalt nivå (god dialog og operativt samarbeid).

For å øke FoU i regionalt næringsliv, bør de regionale forskningsrådsrepresentanters arbeid mot næringslivet styrkes. Forsknings samarbeid med næringslivet bør i større grad kobles inn i lokale og regionale prosesser for å svare ut kunnskapsbehov knyttet til grønn omstilling og samfunnsutvikling. Det bør etableres samarbeid med forskningskoordinatorer i de større kommunene.

Flere av de eksisterende virkemidlene bidrar til økt forskningssamarbeid med næringslivet. Ordningene for næringsmastere og nærings-PhD øker FoU-kompetansen i næringslivet, og bør videreføres og styrkes. I tillegg bør støtte midler til forskningssentre og nettverk styrkes. Det er også viktig at forskningsaktiviteter inkluderes som en del av nettverksstøtten, slik at nettverket kan initiere til forskningssamarbeid. Virkemidler for *Senter for fremragende innovasjon* bør utlyses regionalt. Videre bør FORREGION pillar 2 – Kapasitetsløft-ordningen bør styrkes.

For at det skal være relevant for næringslivet å drive med forskning, trengs forutsigbarhet og fleksibilitet. Det er derfor behov for å redusere behandlingstiden i virkemiddelapparatet, samt at rapporteringssystemet bør forenkles og at det bør gis endringsmuligheter underveis i prosjektene.

Hvilket behov for kompetanse har næringslivet for å øke strategisk bruk av forskning og utvikling? Og hva slags kompetanse trenger forskere for å styrke samarbeidet med næringslivet?

Næringslivet har behov for økt FoU-kompetanse hos egne ansatte, for bedre å forstå nytte og behov av forskning. De trenger kompetanse for å definere forskningsbehov, kjennskap til kunnskapsstatus og aktuelle samarbeidspartnere nasjonalt og internasjonalt, evne til å identifisere forskningsspørsmål og se utviklingsmuligheter samt kompetanse på prosjektledelse og gjennomføring av FoU-prosjekter.

Forskere trenger kommunikasjonsferdigheter, forretningsforståelse, forhandlingskunnskap, og evne til å tilpasse forskning til praktiske behov for samarbeid med næringslivet.

Begge parter har behov for kunnskap om forskningsadministrasjon, statsstøttereguleringen og om virkemiddelapparatet (søknadsskriving). Det viktig å ha kunnskaper om lover og regler for å unngå interessekonflikt rundt IPR, åpen forskning og økonomi.

Vennlig hilsen

Petter Aasen

Rektor

[Click here to enter text.](#)

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Liste over mottakere:

Nærings- og fiskeridepartementet

Kunnskapsdepartementet